

СТУДЕНТСКИ КОРАК

МИЛИЦА У ЗЕМЉИ КЕНГУРА

Ко искуси љубав Аустралије, не жели да се врати

Милица Дробњак већ три и по године студира у Аустралији. Начин живљења и студирања тамо је, каже Милица, сасвим различит од нашег. Све је почело са Advanced Diploma of IT на Strathfield колеџу у Сиднеју, а затим је уписала и Bachelor of IT на University of Canberra, на њиховом кампусу у Сиднеју.

• **Откуд идеја за одлазак у Аустралију?**

– Од малена, Аустралија је за мене била нешто фасцинантно, јер је то „land down under“ (позната по свом положају на јужној хемисфери, Аустралија је откривена испод Азије, те отуда потиче и њен назив – земља доље испод), па ме је зато и занимала. Уз то, сестра је отишла прва, а онда је мене заинтересовала за студирање у Аустралији. Бити окружен океаном и палмама, и у земљи гдје лето траје шест мјесеци, сматрам да је то сан сваке особе.

• **Који је био Ваш први корак ка одласку на студије у „земљу кенгура“?**

– Први корак је заправо био проналажење агенције која би ме упутила у читав процес око одласка у Аустралију. Истраживање о едукацији тамо, конкретно Сиднеју, и усавршавање енглеског језика, како би била колико-толико спремна за Kangarooland.

• **Како је текао процес уписа на факултет и аплицирања за визу и колико је све трајало?**

– Стресно, али савршено добро. Уз помоћ агента, која ми је у детаље објаснила све и била ту као подршка, све је било невјероватно брзо, и кроз мање од мјесеца, ја сам се нашла на аеродрому са картом за Сиднеј.

• **Опишите нам студирање у Аустралији, каква су предавања, професори, колеге и испити?**

– Студирање - врло модернизовано. Предавања су, наравно, на енглеском, али то је врло добро, јер поред учења новог градива, усавршавају и језик. Од професора, до колега, па и асистената, сви људи које упознате на било ком универзитету/колеџу, су пуни подршке и разумијевања. Уз велику дозу поштовања

бићете прихваћени свуда и то је чињеница. Свако се труди да се свако осјећа пријатно, баш зато што је свако свјестан да смо далеко од својих родних градова, и да нам је подршка и разумијевање потребно. Колико сам само пријатеља стекла из других земаља, нисам никад вјеровала да је то могуће.

Има доста презентација, које студент мора да одради испред својих колега и професора како би изградили карактер и став и ту се доста потенцира ослобађање од страха и стидљивости.

• **Да ли постоји могућност да се ради за вријеме студирања? Да ли је тешко за међународне студенте да пронађу посао?**

– Да, постоји. Дозвољен је рад од 20 сати недељно, и искрено речено, то је сасвим довољно да студент има времена за учење, да се опусти уз пријатеље и да заради довољно за себе. Постоји много агенција за запошљавање, чак и школе помажу у проналажењу послова, а и људи су поприлично љубазни, па се све то лагано пронађе.

• **Како изгледа друштвени живот у Аустралији?**

– Према мом мишљењу, друштвени живот је овдје, како бих рекла, пристојан. Људи поштују туђе вријеме, и поштују туђе обавезе. Увијек кажем, мултинационална земља, доста људи, па доза поштовања и толеранције мора да постоји. Све то води ка томе да упознате дивне људе, стекнете дивна пријатељства и проведе-

те се лијепо.

• **Да ли Вас је ово искуство промијенило и ако јесте, на који начин?**

– Да! Све ово ме доста промијенило. Сам одлазак из родне земље је велики шок за тијело, за психу и ту у старту видите велику промјену у вама. На боље. Постајете јачи. Носталгија је присутна увијек, али уз разна сазнања о новим стварима, и уз упознавање других нација и људи који пролазе мање-више исто, постанете нова особа. Способнији, отворенији, са више толеранције за све око себе, и љубав ка својој земљи, а и ка новој почиње да расте.

• **Који би био Ваш савјет или порука за оне који желе да студирају у иностранству?**

– Драги другари, будући студенти, могу само да вам кажем „Welcome to Australia“. Знајте да ће ово сигурно бити једно изузетно лијепо путовање кроз живот за вас. Студираћете оно што желите у једној од савршених земаља, а уз студије, учићете и друге ствари, нације, религије, а то је љепота самог студирања овдје. Будите упорни, Аустралија воли такве људе, а кад једном искусите љубав Аустралије, нећете размишљати о скором повратку.

Овдје не постоје ријечи попут „не могу“ и „нећу“, овдје су сви ту да помогну, да се не осјећате усамљено или слабо. Плус, studying on English is not bad at all! Тако да – књиге у кофери!

Сања Павићевић

БУКУМИРСКО ЈЕЗЕРО

Бајка која траје

■ За језеро је карактеристична ендемска врста даждевњака, Triturus alpestris montenegrinus или црногорски мрмољак, која је једина врста у свијету, али је њен животни опстанак доведен у питање, услед порибљавања језера

На свега педесетак километара сјевероисточно од урбаног дијела Подгорице, скривено међу врховима Кучких планина, Букумирско језеро љепотом употпуњава бајковите предјеле истока Црне Горе.

До Букумирског језера, из Подгорице се може стићи путем који пролази кроз Куче или одабиром незнатно дужег пута који се од Биоча протеже ка Лијевој ријеци и Веруши. Дјелови пута који су праћени пјешачким походима планинара и свакодневним пјешачењем мјештана, али су прилагођени и употреби моторних возила, па се до самог језера може стићи и аутомобилом или неким сличним превозним средством. Букумирско језеро је лед-

девњака, Triturus alpestris montenegrinus или црногорски мрмољак, која је једина врста у свијету, али је њен животни опстанак доведен у питање, услед порибљавања језера.

Према легенди о Букумирском језеру, оно је добило име по Букумирима који су живјели као номади. Они су каткад учавали змаја, који је постојао у језеру и појављивао се излазећи из језера на бијелом коњу. Та појава уносила је неспокој међу њима, па су одлучили да ложе ватру на оближњој стијени и усијану стијену баце у језеро. Од усијања, језеро је прокључало, но прокључао је и бијес витеза који се појавио из језера и бадио проклетство на Букумире. Због тог проклетства, настао је покољ Букуми-

Околина Букумирског језера

ничко и налази се у подножју Кучких планина, на 1443 метара надморске висине. Водом се пуни од падавина, топлењем снијега и из повремених извора Катунa Ивановића. Дужине је 210, а ширине 130 метара. Његова дубина некад може досегнути и до 17 метара, што умногоме зависи од количине приспјевајуће воде.

За језеро је карактеристична ендемска врста даж-

ра и успиједило њихово искористење, а камење које је остало наомак језера и данас подсјети на ове живахне номаде. У околини језера налази се неколико омањих кућа, а иако се око језера могу уочити моторна возила, роштиљска згаришта и неадекватно одложени отпади, њихова количина не нарушава идиличност букумирске бајке.

Душан Милић

ЗНАЧАЈ ДОБРОВОЉНОГ РАДА

Волонтирањем до бољег друштва

Страна 2

СТУДЕНТИЊА ХЕМИЈСКОГ ИНЖЕЊЕРСТВА
МАРИЈА КАЛЕЗИЋ У БУДИМПЕШТИ

Моја мотивација за успјех је да постанем стручњак

Страна 3

ГОДИНЕ ПРОВЕДЕНЕ НА ФАКУЛТЕТУ
МНОГИМА СУ НАЈЉЕПШИ ПЕРИОД ЖИВОТА

Студентски дани увијек драге успомене

Страна 4

ЗНАЧАЈ ДОБРОВОЉНОГ РАДА

Волонтирањем до бољег друштва

- Постојање Волонтерског сервиса Црне Горе представља тачку повезивања са регионом, али и шире
- Последњи пројекат, завршен у децембру 2019, односио се на оснивање волонтерских клубова у средњим школама

Волонтирање као добровољан рад без надокнаде дефинише хуманост и спремност људи на помоћ. Волонтерски допринос позитивно утиче на цјелокупно друштво, али и на појединца који се бави овом активностима. У главном граду постоје разне хуманитарне, волонтерске и невладине организације, на које свакако треба обратити пажњу као на неког ко доприноси развоју нашег друштва.

„ПРЕКИНЕМО КРУГ СИРОМАШТА!“

Играчкотекa и Развојни центар од новембра 2017. године реализују програме у сарадњи са Удружењем Родитеља, а намијењени су дјецима из најугроженијих породица, гдје волонтери раде са њима на савладавању школског градива, социјализацији, мотивацији да упишу средњу школу и интеграцији дјецe кроз различите радионице. Социјална радница и координаторка програма Учионица дружионица **Тања Ђировић**, ради са дјецом и даје велики значај волонтирању.

„Циљ нашег програма јесте да прекинемо круг сиромаштва у који су запала дјеца из најугроженијих породица“ – каже она.

Да је организација у потпуности посвећена дјецима, говоре бројни сегменти који се налазе у њеном саставу: Учионица дружионица, Чигралиште, Играчкотекa, подршка при учењу.

Подршка при учењу функционише тако што волонтери уче са дјецом радним данима један предмет (математика, матерњи или енглески) из којег дјеца имају потешкоће, док се суботом одржава групни рад са дјецом у Учионици дружионици. Кроз креативно-едукативне радионице, које се такође одржавају радним данима, запослени се труде да дјеца усвајају нова знања и вјештине.

Сви сервиси се заснивају на активностима преко 100 волонтера који су активни у току године на различитим пољима. С друге стране, 80 дјеце је у току претходне го-

дине било укључено у програм подршке при образовању, док је на радионицама било 650 посјетилаца.

„Често су нам волонтери средњошколци, студенти, људи који су запослени, а имају слободно вријеме. Узрасна категорија није нешто што одређује и што је услов за волонтирање, већ могу да дођу сви који имају добру вољу да пренесу знање и да се друже са дјецом“, рекла је Тања Ђировић.

„МОРАМО ПОДСТИЦАТИ ПРОМЈЕНЕ“

Асоцијација за демократски просперитет (АДП) - Зид, настала је 1996. на Грађевинском факултету Универзитета Црне Горе, а покретачи су били студенти. Једна од 11 запослених је **Милена Шћепановић**, која је почела као волонтер.

„Зид ради на четири програма и трудимо се да их све испунимо, како бисмо испунили и наш циљ, а то је да подстакнемо промјену у друштву, људе на иницијативе, да покажемо људима да промјене постоје, да буду активни и да се одазивају на

Волонтери Црвеног крста

АДП - Зид

грађанске акције“ – казала је Шћепановић.

Први програм је савјетовалиште за одвикавање од коцкања под називом „Ентера“, које је основано у сарадњи са савјетовалиштем из Београда. Други програм је везан за иницијативе младих у заједници, трећи се односи на јавне политике, а четврти на мобилности младих.

Шћепановић сматра да заинтересованост људи за волонтирање зависи и од труда који неко уложи за такву врсту организације.

„Према мом мишљењу, то се мијења и све зависи како неко организује акцију, али та заинтересованост може да буде много већа. Ми као Национални волонтерски сервис, који броји 500 волонтера, не можемо рећи да су сви

волонтери активни. Али се у суштини волонтери радо одазивају на акције“ – каже Шћепановић.

Постојање Волонтерског сервиса Црне Горе представља тачку повезивања са регионом, али и шире. Последњи пројекат, завршен у децембру, односио се на оснивање волонтерских клубова у средњим школама.

„СВАКО ИМА ПРАВО“

Људи могу пружити помоћ на различите начине, уколико то желе, објаснила нам је **Јелена Шофранац**, која ради у Црвеном крсту Црне Горе као програмска координаторка.

Организација Црвени крст је основана 1875. године, када су били прво Национално друштво Црвеног крста на Балкану и двадесет друго у свијету.

„Од тада, па до данас, наша главна мисија је да спријечимо људску патњу или да је барем умањимо, уколико она постоји и ма гдје да постоји“,

објаснила је она.

Шофранац истиче велики труд и рад при информисању грађана о хуманим вриједностима и принципима организације. „У томе нам највише помажу наши волонтери, који су окосница дјеловања Црвеног крста“.

Волонтери су претежно млади људи, најчешће ученици завршних разреда основних школа и средњошколци. Такође, велики број старијих људи који након одласка у пензију имају вишак слободног времена, често се јављају да дају свој допринос.

„ПРЕПОЗНАТИ ОНО ШТО ЈЕ КОРИСНО“

Центар за права дјетета Црне Горе је невладин организација, регистрована 2000. године у Подгорици. Организација има неколико сегмената дјеловања – од промоције права дјеце до обезбјеђивања начина партиципације дјеце.

„Радимо са различитим категоријама и дјеце и родитеља. Имамо дјецу из хранитељских породица, па у оквиру тога наравно и хранитеље, затим радимо са дјецом из социјално угрожених породица и њиховим породицама, са дјецом која имају помоћ у савладавању градива, дјецом ромске припадности, са дјецом која су из разведених бракова и са родитељима који су у процесу развода брака или су прошли тај период, али је

Организација Црвени крст је основана 1875. године, када су били

прво Национално друштво Црвеног крста на Балкану и двадесет друго у свијету

остала дисфункционалност у односима“ – каже **Милица Кљајевић**, социјална радница која већ четири године ради у Центру за права дјетета.

Највећи проценат у Дневном боравку чине управо дјеца из разведених бракова. У оквиру њега постоји посебан вид услуге – програм „јачање породица“ гдје се ради и на терену са породицама које су социјално угрожене.

„Волонтерске активности се морају препознати као нешто што је корисно, мада сматрам да смо ми као друштво кренули узлазном путањом. Самим тим што се сад почела уводити пракса на факултетима, почели смо да напредујемо, с обзиром на то да тога није било када сам ја студирала, а фалило је“ – закључује Кљајевић.

Анђела Ашанин

У Црвеном крсту 2.000 активних волонтера

„Ограничења нема. Црвени крст Црне Горе не прави никакву разлику, тако да било које да сте вјере и нације, узраста, пола, можете се прикључити организацији“ – казала је Јелена Шофранац, која ради у Црвеном крсту Црне Горе као програмска координаторка.

Укупан број активних волонтера Црвеног крста у Црној Гори је тренутно око 2000, с тим што има волонтера који се јављају по позиву, у хитним ситуацијама.

Садржајност рада Црвеног крста се огледа у бројним програмима и активностима које спроводе, као што су добровољно давање крви, учење и примјена прве помоћи, помоћ и додјела инвалидских колиџа, брига о старим лицима, помоћ социјално угроженим породицама.

Организатори дјечјег засједања у Скупштини Црне Горе

Милица Кљајевић, социјална радница из Центра за права дјетета, истиче да је ова организација оснивач дјечјих парламената и организатор дјечјег засједања у Скупштини Црне Горе, сваког 20. новембра, када је усвојена и Конвенција о правима дјетета.

На годишњем нивоу броје између 100 и 130 дјеце, гдје се не убрајају дјеца која су из програма подршке породици. То су дјеца која су изашла из Дома „Младост“ у Бијелој, којој се уједно пружа подршка у сарадњи са Центром за социјални рад и Секретаријатом за социјално старање.

СТУДЕНТИЊА ХЕМИЈСКОГ ИНЖЕЊЕРСТВА МАРИЈА КАЛЕЗИЋ У БУДИМПЕШТИ

Моја мотивација за успјех је да постанем стручњак у својој области

■ О погодностима које Будимпешта нуди младима говори и податак да је прошле године проглашен за најбољи европски град за студенте. Послови су лако уклопљиви са студијама са добро плаћеном сатнициом, туристичке атракције, спортске активности...

Budapest University of Technology and Economics (BME) има 45.000 студената. Мађарска додијељује 30 стипендија за држављане Црне Горе од чега 15 за основне студије, а остале за мастер и докторат. Међу тим ријетким појединцима на престижном факултету нашла се и студенткиња прве године смјера хемијског инжењерства **Марија Калезић**.

„Факултети у Црној Гори не нуде овај смјер нити су опремљени модерном опремом и лабораторијом, а недостатак праксе је све чешћи. Моја мотивација за успјех је да постанем стручњак у својој области. У свијету постоји потражња за занимањем хемијског инжењерства, али у Црној Гори, нажалост не, јер нисмо индустријски развијени. Своју будућност планирам у развијеним европским земљама које цијене знање и труд” – наводи Марија само неке од разлога поред љубави према хемији зашто се одлучила да студира у иностранству.

На питање колико је било тешко спаковати се, одговара да није било лако јер није ријеч само о стварима које треба посложити и некако стрпати у ранац водећи рачуна да не буде претежак.

„То такође представља и нови почетак, лист и изазов. Тако да осим добре физичке припреме, потребна је и она психичка” – каже Марија.

О погодностима које Будимпешта нуди младима говори и податак да је прошле године проглашен за најбољи европски град за студенте. Послови су лако уклопљиви са студијама са добро плаћеном сатнициом, туристичке атракције, спортске активности и многобројне журке. Разни попусти од чега се највише истиче цијена ђачке мјесечне карте од 10 еура за све врсте превоза (метро, бус, трамвај и тролејбус). Ред возње који је увијек

Марија Калезић испред Базилике Св. Стефана

тачан, уколико се пропусти превоз следећи је одмах за два-три минута, ноћне линије су редовне и честе, а све је то Марији била ријеткост код куће.

Ипак, није све било једноставно. Када је тек стигла чекало је сређивање папирологије, а то је јако дуг процес. „Много тога је требало завршити, рецимо пријавити боравак, отворити рачун у њиховој банци, добити порезну картицу неопходну за примање стипендије, узети студентску картицу, здравствено осигурање... Прво сам добила привремено осигурање на пола године, а сада чекам дозволу боравка која ми је потребна да бих добила дуготрајно осигурање. Виза ми није потребна без обзира што је Европска унија у питању” – рекла је она.

Појединци када се први пут одвоје од својих, често буду неспремни и лако се разочарају, и пожеље да се врате. Међутим, то није случај код ове бруцошкиње која је од почетка знала какве је обавезе чекају и за шта се бори.

„Природно је да се ужелим ближњих, али кад имам слободне дане најчешће у току празника као сада, дођем у завичај. Авионске карте су јефтине и за мање од два сата сам кући”

Скупљи станови

Разлике између стандарда живота у Мађарској и Црној Гори – има. Нешто је јефтиније, друго исто кошта, али станови су скупљи. „Просјечна цијена гарсоњере је 400 до 450 еура, соба је око 200 еура, а дом је бесплатан, али га је врло тешко добити. Моје двије цимерке и ја живимо у двособном стану који нас кошта око 600 еура са рачунима. С обзиром на то како други пролазе за нас је то као седмица на лотоу!”

– каже она.

Није очекивала да ће брзо стећи пријатеље и да ће се уклопити иако су из различитих крајева свијета. „Има нас са свих страна. Пријатељи су ми из Казахстана, Бразила, Вијетнама... Од хране су ми чудна слатко-слана пецива која садрже и чоколаду и сир, а необична ми је њихова ракија палинка” – испричала нам је Марија.

Мађарски школски систем је у поређењу са нашим много другачији. Потребно је више од 50 поена на сваком колоквијуму да би се могло изаћи на испит, оцјене су од 1 до 5.

„Необично ми је што постоје четири датума завршних испита и свако бира један од понуђених који њему највише одговара. На сваки се може изаћи, али су само два бесплатна. Од првог дана тачно се знају сви термини колоквијума и испита. Нема завршних испита из свих предмета јер се код одређених гледају само колоквијуми. Такође, не постоје књиге за стране студенте већ се учи из постављених презентација и биљежака, систем је у потпуности онлајн. Моје студије трају седам семестара, односно три и по године након чега добијам звање дипломирали хемијски инжењер.”

Њено радно мјесто зависиће од специјализације, а на факултету који Марија студира постоји неколико од чега се издвајају: аналитичка хемија, индустријска фармација и инжењерство хемијски процеса. „Највише ме интересује индустријска фармација гдје бих се бавила производњом, тестирањем и унапријеђивањем састава лијекова, радом у лабораторији, клиничким истраживањима нових метода израде препарата” – закључила је Марија.

Петра Марковић

СУСРЕТ СА КОШАРКАШЕМ ЂОРЂЕМ ОТАШЕВИЋЕМ

Развијати каријеру, али не запостављати образовање

Усклађивање спортских и академских обавеза није нимало лак задатак, али да је и те како остварив потврђује двадесетогодишњи црногорски кошаркаш Ђорђе Оташевић.

Млади спортиста рођен је 2. јула 1999. године у Никшићу, а кошарком је почео да се бави са свега девет година.

„Заволио сам кошарку играјући се у дворишту са својим оцем, бившим кошаркашем, који ме је научио првим корацима. Касније сам одлучио да се прикључим КК Анагастум и свој таленат усавршавам уз тренера Јована Паповића и Пека Вишњића”, објаснио је он.

По завршетку основне школе Оташевић уписује Гимназију „Стојан Церковић” у Никшићу и истовремено прелази у КК Сутјеска, са којом као кадет осваја сребрну медаљу, предвођен тренером Зораном Маројевићем. Двије године касније, уз тренера Бориса

Николића и као капитен исто клуба, осваја и злато.

„Након освајања јуниорске лиге Црне Горе позван сам да играм за репрезентацију, међутим, тада почиње и прича о Америци, због чега сам напустио репрезентацију и као гост провео 20 дана у једној од америчких средњих школа”, казао је он.

Оташевић завршава Гимназију и игра последњу сезону у црногорској лиги, након чега одлази у преп школу Western Reserve Academy, у Хадсон, Охајо. Ту проводи школску 2018/19. годину, гдје је уз учење паралелно играо кошарку.

„Одлучио сам да аплицирам за бројне колеџе и на прољеће сазнајем да сам примљен на Оберлин Коллеџе. Тренутно сам на првој години студија, играм кошарку на позицији крила и успјешно сам завршио први семес-

тар”, истиче Ђорђе.

За свој досадашњи успјех сматра заслужним свој рад, одрицања и пожртвованост, али и велику љубав према овом спорту. „Један од главних фактора што сам овдје гдје јесам јесте тренер Миодраг Балетић, са којим сам током пауза од тимских тренинга индивидуално тренирао и који ме научио многим стварима које данас знам.”

На питање шта му је био највећи изазов приликом пресељења у Америку, Ђорђе издваја раздвојеност од породице. „Бити сам на другом континенту, у држави која је потпуно различита од оне у којој сам одрастао није лако, али имао сам среће да будем у средини гдје су људи љубавни и увијек спремни да помогну. За Америку сам се одлучио јер сам схватио да у Црној Гори студирати и активно се бавити спортом није могуће

Оташевић под обручем

без жртвовања једног или другог. Овдје је систем много боље организован и омогућава ми једнаку посвећеност и академском и кошаркашном развоју”, објаснио је Оташевић. Његов радни дан на овом колеџу почиње вишечасовним предавањима, уз мале паузе, након чега у послепод-

невним часовима почињу и атлетске обавезе. „Сваки дан имам тренинг од два сата, а током сезоне имамо утакмице два или три пута недељно. Након тренинга и учења издвајим времена и за дружење.”

На питање ко му је кошаркашки узор, Ђорђе је изабрао

LeBron James-a. „Већ 17 година игра у најјачој лиги и и даље је најбољи играч. Међутим, оно што ради ван терена, његови гестови и бројна хуманитарна дјела су још импресивнија.” Животни узор му је отац. „Као бивши кошаркаш, увијек је ту да ме посавјетује, критикује када је то потребно, да ме мотивише и врати самопоуздање када падам. С обзиром на то да се бавио истим спортом, прошао је кроз многе ствари кроз које сада ја пролазим и најбоље ме разумије у свакој ситуацији”, рекао је млади кошаркаш.

Оташевић се нада да ће једног дана носити дрес неког великог клуба. „Желим да успјешно завршим колеџ и имам диплому која ће ми помоћи у наставку живота, а истовремено да напредујем у кошарци и остварим своје првобитне снове”, закључио је.

Ања Ракочевић

ИНТЕРВЈУ: ИВАНА ГАРБИН, МЛАДА ФУДБАЛЕРКА ИЗ ТИВТА

Била сам једина цура у граду која је играла фудбал

Да се труд и рад увијек исплате свједочи млада фудбалерка из Тивта **Ивана Гарбин**. Фудбал тренира десет година, а као свој највећи успјех до сада наводи позив од легендарног клуба, АЦ Милан, из Милана, на њихов годишњи догађај 2017. године у тренинг центру првог тима који окупља најбоље играче који су учествовали на најбољим камповима широм свијета. Она је изабрана међу најбољих три, поред 50 дјечака. Гарбин младим фудбалеркама поручује да не одустају од својих снова и закључује да фудбал није искључиво мушки спорт.

• Зашто сте, поред свих спортова, изабрали баш фудбал?

– Тренирала сам све спортове, тенис, кошарку, рукомет, ишла на плес, али фудбал сам одувјек посматрала као нешто што волим и чиме желим да се бавим.

• Каква је била реакција околине на Ваш избор?

– Било је доста тешко, многи су то примили са подсмјехом јер сам у то вријеме била

једина цура у граду, а и шире која је играла фудбал.

• Да ли сте икада помислили да одустанете од фудбала због мишљења других људи?

– Јесам, једно вријеме сам чак изгубила мотивацију, мислила сам да се узалуд трудим јер ме друштво неће никада прихватити. Одлучила сам да им докажем супротно, да смо сви на овом свијету исти, независно од пола, вјере или боје коже.

• Ко је Ваш највећи узор?

– Угледам се на све који су постигли нешто у животу, угледам се на пријатеље, родитеље, спортисте. Пошто причамо о мени као спортисти, издвојила бих као моје највеће узоре можда и најбољег играча фудбала свих времена – **Леа Месија**, легенду фудбала **Андреса Иниесту**, и особу са највећим и најчистим срцем на свијету, особу која је прави примјер тога да слава и новац не морају да промјене човјека, а то је **Немања Гудељ**.

• Да ли Вам је било тешко да током свих ових годи-

(Од)увијек са лоптом

• Када сте почели да се бавите фудбалом?

– Фудбалом сам почела да се бавим прије отприлике 10 година, мада га играм откад знам за себе. Тренирала сам у фудбалском клубу Арсенал из Тивта са дјечама првих неколико година, док нисам прешла 2014. у Женски фудбалски клуб Ловћен, са Цетиња. Код њих сам играла до 2016. и потом прешла у ЖФК Обилић, из Херцег Новог. Сезону 2016/17 сам провела на позајмици у Женском ногометном клубу Омбла, из Дубровника, а затим сам се вратила у Херцег Нови. УЕФА Ц тренерску лиценцу добила сам 2018. године, иако сам се тим послом волонтерски бавила од 2015. године.

на ускладите школу са фудбалом? На који начин сте то, заправо радили?

– Пошто су ми град гдје студирам и град одакле ми је клуб удаљени превише да бих могла одлазити на тренинге, једно од то двоје је морало да буде мало жртвовано. Игром случаја је то у овој прилици био фудбал.

Пошто сам радним данима у Подгорици гдје студирам, трудила сам се да самостално тренирам што више могу, а викендом бих ишла на утакмице. Тако да су ми ова и прошла сезона мало теже пале, јер не тренирам са лоптом колико и раније.

• Да ли је женски фудбал

потцијењен у нашој држави?

– Сматрам да је потцијењен, али првенствено због размишљања данашњег друштва и начина живота уопштено. Дјевојке је срамота да тренирају „мушки спорт“ који није у потпуности развијен и прихваћен код нас. Такође, статистике показују да генерално млади људи рано одустају од бављења спортом на професионалном нивоу, јер нису спремни да се одрекну других обавеза и навика као што су изласци, брз живот, пиће.

• Има ли женски фудбал будућност на овим просторима?

Ивана Гарбин, фудбалерка из Тивта

– Хоће ли имати будућност зависи искључиво од нас. Ми се трудимо да што више приближимо овај дивни спорт дјечама и дјевојчицама још од малих ногу путем семинара, презентација, игара. Битно је показати тој дјечи да је неопходно бавити се спортом, првенствено због здравља. А битно је омогућити тим истим дјевојчицама да се кроз ово стерилно друштво пуно предрасуда пробију лакше него што смо могли ми прије 10 или више

година.

• Какви су Ваши планови за будућност?

– Још немам конкретних планова. Волим да идем корак по корак, и да живим дан по дан. Никад не знамо када ће нам се нека прилика ukazати. На мени је само да радим и да се трудим, а све остало ће временом доћи. Наравно, увијек ћу тежити томе да каријери наставим негде гдје је овај спорт популаран и прихваћен.

Вања Самарџић

ГОДИНЕ ПРОВЕДЕНЕ НА ФАКУЛТЕТУ МНОГИМА СУ НАЈЉЕПШИ ПЕРИОД ЖИВОТА

Студентски дани увијек драге успомене

Без обзира колико година је прошло и генерације се смјењивале, а времена била другачија, сваком бившем и садашњем студенту, одговор је исти. Своје студентске дане памте као најљепши период живота. Некоме је тај пут био тежи, неком мало лакши, али успомене и лијепи тренуци су оно што свима заувјек остаје урезано дубоко у сјећању, без обзира на многе потешкоће са којима се сваки студент суочава.

Славица Касалица која је дипломирала на Грађевинском факултету 1985. године у некадашњем Титовграду, памти своје студентске дане и присјећа се многих детаља. Како каже, тада је било много теже студирати, књиге нијесу биле лако доступне, а живот у дому је посебно искуство. У то вријеме, није било паметних телефона и за сваки позив и поруку, морало се ићи до поште.

„На дигитрону сам завршила факултет“, испричала је Касалица и објаснила да је тада било много теже завршити факултет због недостатка средстава за студирање, а и конкуренција међу студентима је била већа.

„Памтимо нека времена када смо се много више дружили, окупљали, ишли на Грађевинијаде, журке које су се одржавале у дискотеци, а која је била у склопу дома, организовали

су се и маратони, често смо ишли и у биоскоп“, испричала је Касалица. Она памти и окупљања студената из бивше Југославије, а за вријеме њеног студирања се ишло у Словенију. За сваког студента, одакле год долазио, било је то посебно искуство које је постало ризница дубоко сачуваних успомена у фиокама сјећања.

Како је вријеме пролазило, мијењали су се услови и околности студирања. Свака деценија је доносила промјене, а дигитализација је умногоме томе и допринијела.

Зорица Перовић је завршила Филозофски факултет у Никшићу 1993. године, а у најљепшем сјећању јој остаје апсолвентско вече у некадашњем Дому војске. Како се присјећа, на факултету је имала друштво које је долазило из свих крајева Црне Горе. Узајамно су се помагали, много дружили, размјењивали биљешке и студентске приче, а сматра да је данас ових ствари знатно мање.

„Присуство је било обавезно, имали смо прозивке и око стотину нас је било у групи“, сјећа се Перовић. Нека пријатељства је сачувала и до данас. Сви су већином потицали из радничке класе и нијесу постојале битније разлике међу студентима. Највише жали што нијесу

Славица Касалица са колегама у студентским данима

имали могућност да направе лијепе фотографије које би је данас могле подсетити на неке људе и успомене.

„Сматрам да се наше студирање много не разликује од садашњег, у то вријеме су рачунари почели да се појављују, имали смо их у једној учионици, али то тада још није доживјело експанзију као сада“, испричала је Перовић.

У времену када је све на дохват

руке, а развој технологије на високом нивоу, **Милош Драгић** је студент специјалистичких студија Електротехничког факултета и живи у Новом студентском дому у Подгорици. Одлазак на Електријаде, разна путовања, размјене студената, само су неке од могућности које данашњи студентски живот пружа. За њега је живот у дому нешто што има посебну драж. Чес-

то своју студентску собу дијели са људима који су из свих крајева Црне Горе, а само упознавање и дружење је оно што се памти.

„У овом времену, студенти имају бенефиције и умногоме је олакшано студирање, уколико би се упоређивало са ранијим генерацијама и њиховим могућностима“, објаснио је Драгић. Користе се рачунари, савремена технологија и интернет помажу студентима у свему, јер имају могућност да уче другачије предмете, лакше остварују комуникацију једни са другима, а и све што је у свијету актуелно и њима је доступно.

„Ако бих могао да бирам вријеме у којем ћу студирати, мислим да никад не бих могао донијети праву одлуку, јер свако вријеме има неку своју чар, неки свој печат посебности“, закључује Драгић.

Вријеме пролази, генерације се смјењују, док околности студирања постају другачије. Било да смо студенти прије четрдесет, двадесет година или можда баш сада. Само једна ствар поред свега остаје иста. За сваког студента најљепше успомене су оне из студентских дана. Оне ће му увијек враћати осмијех на лице и подсјећати га на најљепше године живота.

Сара Маједовић